

ΟΕCD ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

2009

Ο αυξημένος ανταγωνισμός συμβάλει στην αύξηση της παραγωγικότητας και την ανάπτυξη της οικονομίας. Σε πολλές δικαιοδοσίες ωστόσο, νόμοι, κανονισμοί ή άλλοι φραγμοί που επιβάλλονται από τις κυβερνήσεις περιορίζουν τη δραστηριότητα στις αγορές. Ένα σημαντικό βήμα για την άρση των περιορισμών αυτών είναι η "αξιολόγηση συνθηκών ανταγωνισμού", δηλαδή η αξιολόγηση των πολιτικών, προκειμένου να εντοπιστούν εκείνες που περιορίζουν τον ανταγωνισμό αδικαιολόγητα και να αναπτυχθούν εναλλακτικές πολιτικές που να επιτυγχάνουν τους ίδιους στόχους με μικρότερη επίπτωση στον ανταγωνισμό.

Στις 22 Οκτωβρίου 2009, το Συμβούλιο του ΟΟΣΑ υιοθέτησε μια Σύσταση που καλεί τις κυβερνήσεις να εντοπίσουν τις υπάρχουσες ή προτεινόμενες δημόσιες πολιτικές που περιορίζουν τον ανταγωνισμό χωρίς λόγο και να τις αναθεωρήσει υιοθετώντας εναλλακτικές που προωθούν τον ανταγωνισμό. Προτείνει επίσης στις κυβερνήσεις να δημιουργήσουν θεσμικούς μηχανισμούς για την εκπόνηση των αναθεωρήσεων αυτών.

Υπάρχουν διάφορες προσεγγίσεις στην αξιολόγηση συνθηκών ανταγωνισμού και ο ΟΟΣΑ έχει εκπονήσει έναν Οδηγό Αξιολόγησης Συνθηκών Ανταγωνισμού, που παρουσιάζει μια εξ αυτών. Περισσότερα για τον οδηγό στη διεύθυνση www.oecd.org/competition/toolkit.

Ο ΟΟΣΑ δεσμεύεται επίσης να υποστηρίξει την εφαρμογή της σύστασης τόσο από τις χώρες μέλη του όσο και από τις υπόλοιπες. Κυβερνήσεις χωρών που δεν είναι μέλη του ΟΟΣΑ που επιθυμούν υποστήριξη σχετικά με την εφαρμογή της σύστασης μπορούν να επικοινωνήσουν με τον κ. Sean Ennis από το Τμήμα Ανταγωνισμού του ΟΟΣΑ [+33 1 45 24 89 78 ; +33 1 45 24 97 35 ; DAFCOMPContact@oecd.org].

■ Σχετικά με την Επιτροπή Ανταγωνισμού του ΟΟΣΑ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού του ΟΟΣΑ βρίσκεται στην πρώτη γραμμή των θεμάτων που αφορούν τις πολιτικές ανταγωνισμού και την επιβολή τους. Φέρνοντας κοντά τους επί κεφαλής των Αρχών Ανταγωνισμού, προωθεί την τακτική ανταλλαγή απόψεων, την ανάλυση και τις βέλτιστες πρακτικές σε καίρια ζητήματα πολιτικής ανταγωνισμού. Το έργο της Επιτροπής υποστηρίζεται από το Τμήμα Ανταγωνισμού που ανήκει στη Διεύθυνση Οικονομικών κι Επιχειρηματικών Υποθέσεων. www.oecd.org/daf/competition

■ Σχετικά με τον ΟΟΣΑ

Ο ΟΟΣΑ είναι ένα φόρουμ όπου οι κυβερνήσεις συγκρίνουν και ανταλλάσσουν εμπειρίες πολιτικής, εντοπίζουν καλές πρακτικές υπο το φως των αναδυόμενων προκλήσεων και προωθούν αποφάσεις και συστάσεις για καλύτερες πολιτικές που βελτιώνουν τις ζωές των ανθρώπων. Η αποστολή του ΟΟΣΑ είναι να προωθεί πολιτικές που βελτιώνουν την οικονομική και κοινωνική ευημερία των λαών σε όλο τον κόσμο. www.oecd.org

Σύσταση του Συμβουλίου περί Αξιολόγησης Συνθηκών Ανταγωνισμού

Όπως εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 22 Οκτωβρίου 2009
C(2009)130 - C/M(2009)21/PROV

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ,

Έχοντας υπόψη το Άρθρο 5 β) της Σύμβασης για τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης της 14^{ης} Δεκεμβρίου 1960,

Έχοντας υπόψη τη συμφωνία που επιτεύχθη στη Συνάντηση σε Υπουργικό Επίπεδο το 1997, σύμφωνα με την οποία οι περιορισμοί στον ανταγωνισμό είναι συχνά δαπανηροί και αναποτελεσματικοί στην προώθηση του δημοσίου συμφέροντος και πρέπει να αποφεύγονται [C/MIN(97)10]],

Έχοντας υπόψη τις Κατευθυντήριες Αρχές του ΟΟΣΑ για την ποιότητα και την απόδοση του κανονιστικού πλαισίου [C(2005)52], η οποία καλεί της κυβερνήσεις να επανεξετάσουν τις προτάσεις νέων αλλά και υφιστάμενων ρυθμίσεων που σχετίζονται με τον ανταγωνισμό,

Αναγνωρίζοντας ότι ο ανταγωνισμός ενισχύει την αποδοτικότητα, διασφαλίζοντας ότι αγαθά και υπηρεσίες που προσφέρονται στους καταναλωτές είναι όσο το δυνατόν πιο συμβατά με τις προτιμήσεις των καταναλωτών, δημιουργώντας οφέλη όπως χαμηλότερες τιμές, βελτιωμένη ποιότητα, αυξημένη καινοτομία και υψηλότερη παραγωγικότητα,

Αναγνωρίζοντας ότι η υψηλότερη παραγωγικότητα είναι απαραίτητη για την οικονομική ανάπτυξη και την αυξημένη εργασία,

Αναγνωρίζοντας ότι οι δημόσιες πολιτικές υπηρετούν πληθώρα εμπορικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών στόχων, στόχων στον τομέα υγείας και ασφάλειας, καθώς και άλλους στόχους,

Αναγνωρίζοντας ότι, ενίοτε, οι δημόσιες πολιτικές θέτουν υπερβολικούς φραγμούς στον ανταγωνισμό,

Αναγνωρίζοντας ότι τέτοιοι υπερβολικοί περιορισμοί ενδέχεται να παρουσιαστούν ακουσίως ακόμα και στην περίπτωση που οι εν λόγω δημόσιες πολιτικές δεν επικεντρώνονται στην οικονομική ρύθμιση και δεν προτίθενται να επηρεάσουν τις συνθήκες ανταγωνισμού με οποιοδήποτε τρόπο,

Αναγνωρίζοντας ότι οι δημόσιες πολιτικές που θέτουν υπερβολικούς περιορισμούς στον ανταγωνισμό δύνανται συχνά να μεταρρυθμιστούν με τρόπο που προάγει τον ανταγωνισμό στην αγορά, ενώ επιτυγχάνει τους στόχους δημόσιας πολιτικής,

Αναγνωρίζοντας ότι η ρύθμιση και μεταρρύθμιση των κλάδων που υπόκεινται σε ρυθμίσεις συχνά απαιτούν λεπτομερή αξιολόγηση των συνθηκών ανταγωνισμού των πιθανών αποτελεσμάτων,

Αναγνωρίζοντας ότι, εφόσον οι άλλοι παράγοντες είναι ίδιοι, δημόσιες πολιτικές που επιβαρύνουν λιγότερο τον ανταγωνισμό πρέπει να προτιμούνται έναντι εκείνων που είναι περισσότερο επιβλαβείς, με την προϋπόθεση ότι επιτυγχάνουν τους δηλωμένους στόχους δημόσιας πολιτικής,

Διαπιστώνοντας ότι πολλές χώρες ήδη διεξάγουν αξιολόγηση των συνθηκών ανταγωνισμού, και

Διαπιστώνοντας ότι ο ΟΟΣΑ και μέρος των κρατών μελών του έχουν αναπτύξει οδηγούς αξιολόγησης των συνθηκών ανταγωνισμού,

I. ΣΥΝΙΣΤΑ τα ακόλουθα στις κυβερνήσεις των Κρατών μελών:

A. Εντοπισμό των υφιστάμενων ή προτεινόμενων δημόσιων πολιτικών που αδικαιολόγητα περιορίζουν τον ανταγωνισμό

1. Οι κυβερνήσεις πρέπει να εισάγουν μια κατάλληλη διαδικασία για τον εντοπισμό των υφιστάμενων ή προτεινόμενων δημόσιων πολιτικών που αδικαιολόγητα περιορίζουν τον ανταγωνισμό και να αναπτύξουν συγκεκριμένα και αδιάβλητα κριτήρια για τη διεξαγωγή αξιολόγησης συνθηκών ανταγωνισμού, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας των διαδικασιών ελέγχου.
2. Κατά την διεξαγωγή αξιολόγησης συνθηκών ανταγωνισμού, οι κυβερνήσεις πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή σε πολιτικές οι οποίες περιορίζουν:
 - i) Τον αριθμό ή το εύρος των φορέων της αγοράς,
 - ii) Τις ενέργειες που δύνανται να αναλάβουν οι φορείς της αγοράς,
 - iii) Τα κίνητρα των φορέων της αγοράς, ώστε να συμπεριφέρονται με ανταγωνιστικό τρόπο,
 - iv) Τις επιλογές και πληροφορίες που είναι διαθέσιμες στους καταναλωτές.
3. Οι δημόσιες πολιτικές πρέπει να υπόκεινται σε αξιολόγηση συνθηκών ανταγωνισμού ακόμα και στην περίπτωση επιδίωξης του στόχου προώθησης ανταγωνιστικών αποτελεσμάτων και κυρίως όταν:
 - i) Οργανώνουν ή αναθεωρούν μια ρυθμιστική αρχή ή ένα ρυθμιστικό καθεστώς (π.χ. η αξιολόγηση θα μπορούσε να επιβεβαιώσει, μεταξύ άλλων, ότι η ρυθμιστική αρχή διαχωρίζεται επαρκώς από τον κλάδο που υπόκειται σε ρυθμίσεις),
 - ii) Εισάγουν μια τιμή ή ένα ρυθμιστικό πλαίσιο εισόδου στην αγορά (π.χ. η αξιολόγηση θα μπορούσε να επιβεβαιώσει ότι δεν υπάρχουν λογικοί, ορθοί, ευσταθείς, λιγότερο αντι-ανταγωνιστικοί τρόποι παρέμβασης),
 - iii) Αναδιαρθρώνουν κατεστημένα μονοπώλια (π.χ. η αξιολόγηση θα μπορούσε να επιβεβαιώσει ότι τα διαρθρωτικά μέτρα πράγματι επιτυγχάνουν τους στόχους ενίσχυσης του ανταγωνισμού),
 - iv) Εισάγουν διαδικασίες ανταγωνισμού για την αγορά (π.χ. η αξιολόγηση θα μπορούσε να επιβεβαιώσει ότι η διαδικασία μειοδοτικού διαγωνισμού παρέχει κίνητρα για αποδοτική λειτουργία σε όφελος των καταναλωτών).

B. Αναθεώρηση των δημόσιων πολιτικών που περιορίζουν αδικαιολόγητα των ανταγωνισμό

1. Οι κυβερνήσεις πρέπει να εισάγουν κατάλληλη διαδικασία για αναθεώρηση των υφιστάμενων ή προτεινόμενων δημόσιων πολιτικών που αδικαιολόγητα περιορίζουν τον ανταγωνισμό και να αναπτύξουν συγκεκριμένα και αδιάβλητα κριτήρια για την αξιολόγηση κατάλληλων εναλλακτικών.
2. Οι κυβερνήσεις πρέπει να υιοθετήσουν την εναλλακτική που ενισχύει περισσότερο τον ανταγωνισμό, και είναι συνεπής με τους επιδιωκόμενους στόχους δημόσιας πολιτικής, λαμβάνοντας υπόψη την ωφέλεια και το κόστος της εφαρμογής.

Γ. Θεσμικό πλαίσιο

1. Η αξιολόγηση των συνθηκών ανταγωνισμού πρέπει να ενσωματώνεται στην αναθεώρηση των δημόσιων πολιτικών με τον αποδοτικότερο και αποτελεσματικό τρόπο, σύμφωνα με τους θεσμικούς περιορισμούς και τους περιορισμούς σε πόρους.
2. Οι Αρχές ανταγωνισμού ή το προσωπικό με εμπειρία στον ανταγωνισμό πρέπει να εμπλέκονται στη διαδικασία αξιολόγησης συνθηκών ανταγωνισμού.
3. Η αξιολόγηση συνθηκών ανταγωνισμού των προτεινόμενων δημοσίων πολιτικών πρέπει να ενσωματώνεται στη διαδικασία χάραξης πολιτικής σε αρχικό στάδιο.

Δ. Ορισμοί

Για τους σκοπούς αυτής της Σύστασης:

Με τον όρο «δημόσιες πολιτικές» νοούνται οι κανονιστικές ρυθμίσεις, κανόνες ή νομοθεσία.

Με τον όρο «αδικαιολόγητα περιορίζει τον ανταγωνισμό» νοείται ότι οι περιορισμοί στις συνθήκες ανταγωνισμού που είναι αναγκαίες για την επίτευξη των στόχων δημόσιου συμφέροντος είναι μεγαλύτεροι από ό,τι χρειάζεται, όταν λαμβάνονται υπόψη οι εφικτές εναλλακτικές και το κόστος τους.

Με τον όρο «φορείς της αγοράς» νοούνται οι επιχειρήσεις, τα φυσικά πρόσωπα, οι δημόσιες επιχειρήσεις που εμπλέκονται στην παροχή ή αγορά αγαθών και υπηρεσιών.

Με τον όρο «αρχές ανταγωνισμού» νοούνται οι δημόσιοι οργανισμοί, συμπεριλαμβανομένης μιας εθνικής αρχής ανταγωνισμού, επιφορτισμένης με την ευθύνη να συνηγορεί, να προωθεί και να ενισχύει τον ανταγωνισμό της αγοράς και των οποίων οι παραπάνω ρόλοι δεν περιορίζονται σε ένα συγκεκριμένο κλάδο.

Ο όρος «διαδικασίες ανταγωνισμού για την αγορά» αναφέρεται στις διαδικασίες μειοδοτικών διαγωνισμών που διενεργούνται από το κράτος για τη χορήγηση του δικαιώματος προμήθειας μιας ορισμένης αγοράς ή χρήσης δυνάμεων κρατικών πόρων για μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

Με τον όρο «αξιολόγηση συνθηκών ανταγωνισμού» νοείται μια ανασκόπηση των ανταγωνιστικών αντίκτυπων των δημοσίων πολιτικών, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη εναλλακτικές και λιγότερο αντι-ανταγωνιστικές πολιτικές. Οι αρχές της αξιολόγησης συνθηκών ανταγωνισμού έχουν σχέση με όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης.

II. ΚΑΛΕΙ τις οικονομίες μη-Μέλη να αποδεχθούν την παρούσα Σύσταση και να την εφαρμόσουν.

III. ΔΙΔΕΙ ΟΔΗΓΙΑ στην Επιτροπή Ανταγωνισμού

Να λειτουργήσει ως φόρουμ για την ανταλλαγή εμπειριών υπό αυτή τη Σύσταση για τις οικονομίες Κράτη μέλη και μη-Μέλη που έχουν δεχθεί την παρούσα Σύσταση,

Να προωθήσει την παρούσα Σύσταση σε άλλες σχετικές Επιτροπές και Όργανα του ΟΟΣΑ, και

Να καταθέσει έκθεση στο Συμβούλιο σε 3 χρόνια σχετικά με την εμπειρία από την εφαρμογή της παρούσας Σύστασης.

Σημειώσεις

Το πλήρες κείμενο της Σύστασης είναι επίσης διαθέσιμο στη βάση νομικών πράξεων του ΟΟΣΑ, όπου μπορείτε να βρείτε περαιτέρω πληροφορίες και οποιαδήποτε μελλοντική επικαιροποίηση:

<http://acts.oecd.org/Default.aspx>

Δήλωση από τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής: "Η Αντιπροσωπεία των ΗΠΑ διαβεβαιώνει την υποστήριξη των ΗΠΑ προς τη Σύσταση αυτή, ενώ σημειώνει ότι η εφαρμογή της στις Ηνωμένες Πολιτείες εξαρτάται από τις εργασίες ανεξάρτητων υπηρεσιών της κυβέρνησης, ιδίως του Κογκρέσου των ΗΠΑ".

Δήλωση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή: "Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καλωσορίζει και στηρίζει την υιοθέτηση της Σύστασης περί Αξιολόγησης Συνθηκών Ανταγωνισμού. Υπογραμμίζει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεωρεί ιδιαίτερα σημαντικό οι αρχές του ανταγωνισμού να λαμβάνονται υπ' όψιν σε διαφορετικούς τομείς πολιτικής. Σημειώνουμε ωστόσο ότι το πεδίο της Σύστασης είναι σχετικά στενό, καθώς ο ορισμός της δημόσιας πολιτικής δεν περιλαμβάνει κάποιους τομείς εκπόνησης δημόσιων κανόνων. Εντούτοις, καθώς η Σύσταση δεν εμποδίζει κανένα μέρος να προχωρήσει πέρα από τα πρότυπα που περιγράφονται στη Σύσταση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στηρίζει πλήρως την υιοθέτηση του εν λόγω κειμένου".

ΛΙΣΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Αυτή η λίστα ελέγχου αποτελεί μέρος του Οδηγού Αξιολόγησης Ανταγωνισμού, που δημιουργήθηκε για να βοηθήσει τις κυβερνήσεις να εξαλείψουν τους φραγμούς στον ανταγωνισμό με βάση τη σύσταση. Υποδεικνύει ότι θα πρέπει να γίνει αξιολόγηση ανταγωνισμού εάν μια νομική διάταξη έχει κάποιο από τα παρακάτω αποτελέσματα:

A

Περιορισμός του αριθμού ή εύρους των προμηθευτών

Αυτό πιθανόν ισχύει εάν η πρόταση

- A1** Χορηγεί αποκλειστικά δικαιώματα σε ένα προμηθευτή για την παροχή αγαθών ή υπηρεσιών.
- A2** Θεσπίζει διαδικασία αδειοδότησης ή εξουσιοδότησης ως προϋπόθεση λειτουργίας.
- A3** Περιορίζει τη δυνατότητα ορισμένων προμηθευτών να παρέχουν ένα αγαθό ή μια υπηρεσία.
- A4** Αυξάνει σημαντικά το κόστος εισόδου ή εξόδου ενός προμηθευτή από την αγορά.
- A5** Δημιουργεί γεωγραφικούς φραγμούς αναφορικά με τη δυνατότητα των εταιρειών να παρέχουν αγαθά, υπηρεσίες ή εργατικό δυναμικό, και να επενδύουν κεφάλαια.

B

Περιορισμός της ικανότητας των προμηθευτών να ανταγωνίζονται μεταξύ τους

Αυτό πιθανόν ισχύει εάν η πρόταση:

- B1** Περιορίζει τη δυνατότητα των πωλητών να καθορίζουν τις τιμές για αγαθά ή υπηρεσίες.
- B2** Περιορίζει την ελευθερία των προμηθευτών να διαφημίζουν ή να εμπορεύονται τα αγαθά και τις υπηρεσίες τους.
- B3** Θέτει πρότυπα για την ποιότητα των προϊόντων, τα οποία παρέχουν πλεονέκτημα σε ορισμένους προμηθευτές έναντι άλλων, ή τα οποία είναι πάνω από το όριο που θα επέλεγαν ορισμένοι καλά ενημερωμένοι πελάτες.
- B4** Αυξάνει ουσιαστικά τα έξοδα παραγωγής για ορισμένους προμηθευτές συγκριτικά με άλλους (ιδίως αντιμετωπίζοντας με διαφορετικό τρόπο τις κατεστημένες επιχειρήσεις από τις νεοεισερχόμενες).

Γ

Μείωση του ανταγωνιστικού κινήτρου των προμηθευτών

Αυτό πιθανόν ισχύει εάν η πρόταση:

- Γ1** Δημιουργεί καθεστώς αυτορύθμισης ή συν-ρύθμισης.
- Γ2** Απαιτεί ή ενθαρρύνει τη δημοσιοποίηση πληροφοριών σχετικά με τα παραγωγικά αποτελέσματα, τις τιμές, τις πωλήσεις ή τα έξοδα του προμηθευτή.
- Γ3** Απαλλάσσει τη δραστηριότητα συγκεκριμένου κλάδου ή ομάδας προμηθευτών από την εφαρμογή της γενικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού.

Δ

Περιορισμός των διαθέσιμων επιλογών και πληροφοριών στους πελάτες

Αυτό πιθανόν ισχύει εάν η πρόταση:

- Δ1** Περιορίζει τη δυνατότητα των καταναλωτών να αποφασίζουν από ποιον να αγοράζουν (αγαθά ή υπηρεσίες).
- Δ2** Μειώνει την κινητικότητα των πελατών μεταξύ προμηθευτών αγαθών ή υπηρεσιών μέσω της αύξησης των άμεσων ή έμμεσων εξόδων από την αλλαγή προμηθευτών.
- Δ3** Αλλάζει με θεμελιώδη τρόπο την πληροφόρηση που χρειάζονται οι αγοραστές προκειμένου να κάνουν αποτελεσματικές αγορές.

Το πλήρες κείμενο του Οδηγού Αξιολόγησης είναι διαθέσιμο σε πολλές γλώσσες στη σελίδα www.oecd.org/competition/toolkit

oe.cd/competition-recommendations

